

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
Valentino Mazuronio kalba

Aplinkos apsaugos ir Valstybės valdymo ir vietos savivaldos
komitetų pirmininkų susitikimas
„Makroregioninės strategijos: Vystymasis ir perspektyvos“
2013 m. lapkričio 25 d.,
Lietuvos Respublikos Seimo plenarinių posėdžių salė
Vilnius

Gerbiami kolegos, mieli susitikimo dalyviai,

Džiaugiuosi galėdamas Jus pasveikinti šiame Europos Sąjungos Parlamentų susitikime, vykstančiame Lietuvai pirmininkavimo Europos Sąjungai pusmetį. Šiandien jūs turite puikią galimybę dalyvauti diskusijose apie makro-regioninių strategijų aplinkosaugos tikslus, šių tikslų įgyvendinimą ir sąsajas su kitais politiniais ir strateginiais dokumentais.

Lietuva yra Baltijos jūros regiono šalis. Todėl aš kalbėsiu apie vieną svarbiausių Lietuvos pirmininkavimo ES prioritetų – ES Baltijos jūros regiono strategiją ir jos įgyvendinimą.

Europos Vadovų Taryba, tvirtindama šią strategiją 2009 metais, pabrėžė, kad Baltijos jūros makroregioninė strategija galėtų būti pavyzdys kitiems regionams. Tai atsakingas įpareigojimas visoms Baltijos šalims, o aš noriu pasidalinti su jumis patirtimi kaip mes ją vykdomė.

Baltijos jūros regiono strategija – sudėtinga integruota sistema, skirta spręsti ne tik bendras su Baltijos jūra susijusias aplinkosaugos problemas, bet ir prisidėti prie ekonominės regiono sėkmės, socialinių iššūkių, teritorinės regiono sanglaudos stiprinimo ir ES konkurencingumo didinimo.

Šis strateginis dokumentas apima ir derina tris pagrindinius – aplinkosaugos, ekonomikos ir socialinį – aspektus. Siekdami apsaugoti ir išsaugoti Baltijos jūros aplinką, didindami regiono konkurencingumą ir užtikrindami darbo vietų kūrimą, privalome tarpusavyje derinti šių sričių poreikius ir interesus. Tai padaryti galime į sprendimų priėmimo procesą įtraukdami visas suinteresuotas puses.

Paimkime laivybos sektorių. Kasdien Baltijos jūroje plaukioja daugiau nei 2 tūkstančiai laivų, o laivybos sektorius sudaro 15% Pasaulio laivybos sektoriaus. Tai – labai aukštas rodiklis. Šis augantis sektorius ne tik sukuria papildomas darbo vietas, bet ir turi išlikti konkurencingas bei laikytis griežtų aplinkosaugos standartų.

Taigi, siekiant išlaikyti šio sektoriaus augimą, prieš priimant sprendimus, būtina jau pradiniame etape į svarstymus įtraukti visas suinteresuotas puses ir, ieškant bendrų visiems priimtinių sprendimų, visiems kartu aptarti aktualius klausimus.

Baltijos jūros regiono strategija turi tris tikslus. Pirma – išgelbėti jūrą, antra – suvienyti regioną ir trečia – padidinti jo gyventojų gerovę. Mano paminėtas tikslas „išgelbėti jūrą“ tiesiogiai susijęs su Baltijos jūros ekologine būkle.

Baltijos jūros ekologinė būklė – viso regiono rūpestis, tiek valstybės institucijų, tiek privataus sektoriaus, tiek visos visuomenės, t. y., kiekvieno jos gyventojų.

Baltijos jūros strategijoje įtvirtinta, kad regioniniu lygmeniu reikia pasiekti gerą Baltijos jūros aplinkos būklę, tinkamai ir laiku įgyvendinti Helsinkio konvenciją ir jos Baltijos jūros veiksmų planą. Šios konvencijos įgyvendinimas reikalauja ryžtingų sprendimų parlamentiniame, Vyriausybės, vietos savivaldos ir privataus sektoriaus lygmenyse.

Mes visi turime suprasti, kad natūralaus gamtinio išteklių – geros Baltijos jūros būklės pasiekimas ir išsaugojimas tampa vis aktualesniu mūsų regiono iššūkiu. Neabejoju, kad analogiška situacija egzistuoja ir Jūsų, gerbiami kolegos, atstovaujamuose regionuose. Todėl šiandien, kai kalbame apie makroregioninių strategijų vystymąsi ir perspektyvas, ypatingą vaidmenį turime skirti darniam išteklių naudojimui. Ir tai aktualu tiek taršos prevencijos atžvilgiu, tiek atsinaujinančios energetikos, laivybos, turizmo ir kitų politikos kryptių atžvilgiu.

Noriu pabrėžti ir tai, kad Baltijos jūros regiono strategija sietina ne tik su jūrinėmis konvencijomis. Didžioji dalis į jūrą patenkančių teršalų „atkeliauja“ upių baseiniais. Lietuvos teritorija suskirstyta į keturis upių baseinus. Didžiausias jų – Nemuno baseinas, apimantis 72% Lietuvos teritorijos. Kuo daugiau teršalų sumažiname upių vandenyse, tuo mažiau jų patenka į Baltijos jūrą.

Mažinant teršalų kiekį upių vandenyse Lietuva pasiekė labai gerų rezultatų. Paskutinėje, tai yra, 2013 m. vasarą išleistoje Europos Komisijos ataskaitoje nurodyta, kad Lietuva yra viena iš keturių ES valstybių, geriausiai tvarkančių nuotekas.

Svarbu paminėti ir tai, kad Baltijos jūros regiono strategija per tarptautines konvencijas apima ir aplinkosauginius susitarimus su trečiosiomis šalimis, kurių pagrindu keičiamasi informacija apie vandens išteklių aplinkos būklę ir siekiama įgyvendinti bendrus aplinkosaugos projektus.

Gerbiami kolegos, baigdamas savo kalbą, noriu dar kartą pasidžiaugti, kad kartu susirinkome aptarti makroregioninių strategijų svarbą. Noriu pabrėžti, kad turime veikti išvien siekdami svarbiausių tikslų, užtikrindami efektyvų regionų bendradarbiavimą, keisdamiesi gerąja praktika ir įgyvendindami bendrus projektus, kuriais užtikrinsime regionų gerovę.

Mieli kolegos, dėkoju už Jūsų dėmesį ir linkiu visiems sėkmės siekiant konkrečių, tarpusavyje suderintų ir darnią plėtrą užtikrinančių rezultatų.